

deikommisset, var saa at sige radiceret i Eiendommen, blive skuffet; thi han vil da saa en Opfigelse, og i alt Fald vil der indtræde en Forhøjelse af Rentefoden. Endnu have nemlig Fideikommisskapitaler, idetmindste saavidt de sortere under Justitsministeriet, Karakteren af offentlige Midler, og de skulle derfor indstaa i Bøndergaardene til 4 pCt. aarlig Rente; men naar de gaa over til at blive private Midler ved Opfigelse eller paa anden Maade, er det rimeligt, at Fæsterne, som nu ere blevne Selveiere, ville saa en større Rente at udrede, og jeg tror derfor, at en Anvendelse af dette Lovforslag, hvis det bliver til Lov, vil have en besværende Indflydelse paa de Fæstere, der allerede ere blevne Selveiere. Derjom dette Lovforslag paa nogen Maade skal kunne medføre det samme heldige Resultat, som praktisk har været Følgerne af Loven af 1854, saa maa det her i Loven bestemmes, at der ved Salg efter § 20 skal bliv staaende en vis Kvotadel af Kjøbesummen i Eiendommen. Ved et saadant Tillæg vil man kunne opnaa et af Goderne efter Loven af 1854, nemlig det, at Fæsterne lettere blive istand til at købe, men man vil ikke opnaa det andet Gode, nemlig at Fæsteren faar sit Sted til en billigere Pris. Om dette Sidste skal kunne opnaas ved Paragrafens Slutningsbestemmelse, om Salgsplaner, billigede af Justitsministeren og Indenrigsministeren, er vanskeligt at sige, men det forekommer mig, at disse Salgsplaner, som udgaa fra Justitsministeriet, kunne efter en Gjennemsnitsberegning pr. Tønde Hartkorn lægges til Grund for saadanne Salgsplaner, og jeg ser ikke nogen Nødvendighed for at tage Indenrigsministeren med her, da han ellers ikke har noget med Majoraternes Bestyrelse at bestille. Dernæst mener jeg, at hvis man vil gjøre dette Lovforslag saaledes, at det nogenlunde kan svare til Virkningerne af Loven af 1854, skal der i Loven staa dels en vis Uopfigelighedskfrist for Kapitaler, der allerede ere indsatte i Bøndersteder paa Majorater, dels en Uopfigelighedskfrist for Steder, der fremtidigt gaa over til Selveindom paa Majoraterne, forsaavidt den Del af Kjøbesummen angaar, der bliver staaende i dem. Ifkun derved vil

det opnaas, at Bøndestanden paa Majoratsgodserne faar nogenlunde tilsvarende Fordele til dem, Loven af 1854 yder. Jeg antager, at de Herrer, som interessere sig saa overordentligt for at saa Loven ud, til en Prøve paa, hvorledes man vil løse en vanskelig Grundlovsparagraf, ville medvirke til, at Bøndestanden paa Majoratsgodserne komme til at staa efter denne Lov ligesaa heldigt, som om vi ikke havde denne Grundlovsparagraf, men som om der kun forelaa denne Lov af 1854. Hertil kan jeg indskrænke mig, og forsaavidt mine Bemærkninger ikke skulde saa nogen praktisk Anvendelse eller gaa igennem her i Thinget, er det mit Haab, at Majoratsbesidderne til Held for Fædrelandet ville beholde deres Majorater; saa kunne de Herrer, der ville gjøre dette praktiske Grundlovsforsøg, se, hvad deres Lov faar at betyde.

Klein: Jeg maa ganske slutte mig til de Bemærkninger, der bleve fremførte af min ærede Sidemand (Chr. Nimestad), navnlig i Begyndelsen af hans Foredrag. Det forekommer ogsaa mig, at man med god Føje maatte kunne være gaaet det Skridt videre, ved denne Lov at bestemme, at det fideikommissariske Baand paa Fideikommissgodser skulde bortfalde, naar de allerede tilstedeværende Successionsberettigede samtlige vare uddøde, og jeg er ganske enig med ham i, at netop fra en vis Side betragtet er der mindre Betænknelighed ved og noget for Følelsen mindre Støbende i at gaa dette Skridt end ved, naar man ikke tør gjøre det, da paa den anden Side at gaa saa vidt, som flet er i Lovforslaget, ligeoverfor dem, der efter den nu bestaaende Tilstand allerede have erhvervet en Udfigt til eventuelt at komme i Besiddelse af et Fideikommissgods. Forsaavidt er jeg da ogsaa uenig med det ærede Medlem for Maribo Amts 2den Valgfreds (Frederiksen), der jo gjorde en ganske modsat Anskuelse gjældende, idet han mente, at der i Lovforslaget var taget allfor meget Hensyn til de Successionsberettigede; jeg kan ikke paa nogen Maade være enig med ham deri. I Lovforslagets første Afsnit kræves der ganske vist Samtykke af Succesfor og Hovedet for de andre succes-